

TÜRKİYE EKONOMİSİ

DEMOGRAFİK YATIRIMLAR: Eğitim, sağlık, beslenme, barınma (konut) gibi alanlar için yapılan harcamalardır.

Türkiye insani gelişmişlikte 178 ülke arasında 64'üncü sırada olup, **YÜKSEK İNSANİ GELİŞME** grubunda yer almaktadır.

Türk Sosyal Güvenlik Sistemi'nin ilk kurumu 1946'da oluşturulan **İŞÇİ SİGORTALARI KURUMU**'dur.

- **DURGUNLUK:** Büyümenin yatay seyretmesidir. Büyüme hızı birkaç çeyrek dönem veya birkaç yıl üst üste % 1 ile 3 arası gerçekleşmişse ekonomide durgunluk söz konusudur.
- **RESESYON:** Sıfır (0) veya negatif (-) büyümedir.
- **STAGFLASYON:** Durgunluk + Enflasyon + İşsizlik oranlarında yükselmedir.
- **KRİZ:** Büyüme hızında ani düşüştür.

Mutlak yoksulluk, hanehalkı veya bireyin yaşamını sürdürebilecek asgari refah düzeyini yakalayamaması durumudur.

Görelî (nispi) yoksulluk ise bireylerin, toplumun ortalama refah düzeyinin belli bir oranının altında olması durumudur.

Lorenz Eğrisinin mutlak eşitlik doğrusundan uzaklaşması gelir dağılımının bozulduğunu, yaklaşması gelir dağılımının daha adil olduğunu gösterir.

BİREYSEL VERGİ YÜKÜ: Bireyin ödediği vergilerin bireyin gelirin oranıdır.
(Bireyin ödediği tüm vergiler/Bireyin geliri)

NET VERGİ YÜKÜ: (Ödenen tüm vergiler-Kamu hizmetlerinden sağlanan yarar)/Gelir

TOPLAM VERGİ YÜKÜ: Ödenen vergilerin toplum gelirin (milli gelire) oranıdır (ödenen vergiler/milli gelir).

KAMU KESİMİ BORÇLANMA GEREĞİ (KKBG): Kamunun toplam nakdi harcamaları ile toplam nakdi gelirleri arasındaki farktır.

FAİZ DIŞI DENGE: Kamu gelirlerinden faiz ödemeleri dışındaki kamu harcamalarının çıkarılması sonucu ulaşılan dengedir.

MAHALLİ İDARELER BÜTÇELERİ denildiğinde **belediyeler, il özel idareleri, İller Bankası ve su ve kanalizasyon idareleri** bütçeleridir.

İktisadi gelişme sürecinde **tarım sektörünün önemine ilk kez sistematik olarak değinen iktisat ekolü FİZYOKRASİ**dir.

İktisat literatüründe üç temel sektör arasında;

- **TARIM, BİRİNCİL,**
- **SANAYİ, İKİNCİL,**
- **HİZMETLER ise ÜÇÜNCÜL SEKTÖR** olarak tanımlanır.

TARIM SEKTÖRÜNÜN GENEL ÖZELLİKLERİ:

- Tarımsal üretim iklim şartlarına bağlıdır.
- Tarımsal üretim mevsimlerin ritmine bağlıdır.
- Tarım kesiminde üretim tekniklerini geliştirebilme imkânları sınırlıdır.
- Tarımsal mallar talebinin gelir esnekliği düşüktür.
- Tarım sektöründe üretim alanları dağınıktır.
- Tarımsal işletmelerin içerisinde buldukları piyasa koşulları farklılık arz eder.
- Tarım sektöründe "azalan verimler kanunu" geçerlidir.
- Tarımsal ürün fiyatları istikrarsızdır.

AB ORTAK TARIM POLİTİKASI ÜÇ TEMEL İLKESİ:

- Tek tarım pazarı ilkesi
- Topluluk tercihi ilkesi
- Ortak mali sorumluluk ilkesi

1980 ÖNCESİ DÖNEMDE DIŞ TİCARETTE TARIMSAL ÜRÜN İHRACI ÖNEMLİ BİR YER TUTMUŞTUR.

Türkiye Cumhuriyeti'nde yaşayan nüfusun tespitine yönelik ilk sayım 1927 yılında yapılmıştır.

Türkiye yüzölçümü bakımından dünyanın 37'nci ülkesidir.

Genel olarak bakıldığında Türkiye coğrafyasının yarısından fazlası dağlarla ve engebeli arazilerle kaplıdır.

Merkezî yönetim bütçesine bakıldığında;

2010-2018 döneminde merkezî yönetim bütçesi giderleri içinde en büyük paya sahip kamu harcamasının **Cari Transferler** olduğu görülür.

Türkiye'de kamu borçlanmasından sorumlu olan birim **Hazine ve Maliye Bakanlığıdır.**

Toplam işlenen tarımsal alanın %66'sı ekilen tahıl alanı, %16'sı nadas, %9'u meyveler, içecek ve baharat, %4'ü zeytin, %3'ü sebzeler ve %2'si bağ olarak kullanılmaktadır.